

Warszawa, dnia 08-11-2021 r.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska
Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju
Pełnomocnik Rządu
ds. Polityki Surowcowej Państwa

Piotr Dziadzio

DRP-WRRN.050.4.2021.MN
1818748.6275116.5044050

Pani Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na przekazaną przez Ministra Aktywów Państwowych zgodnie z właściwością, interpelację Pani Poseł Anny Wojciechowskiej z dnia 25 października br. nr K9INT27644 w sprawie rosnących cen paliw, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji, przygotowanych w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Ad. 1. Czy rządzący wywiążą się z przytoczonej wyżej obietnicy wyborczej z 2011 roku, a jeśli tak, to jakie działania zostaną podjęte, aby zahamować i obniżyć rosnące ceny paliw?

Ceny detaliczne paliw należą do kategorii cen umownych, tj. ustalanych przez producentów w oparciu o mechanizmy rynkowe. Oznacza to, że rząd nie ma bezpośredniego wpływu na kształtowanie ich poziomu. Na cenę detaliczną paliw wpływają: koszty surowców, koszty produkcji, marże nakładane przez producentów i podmioty dokonujące obrotu tymi paliwami, kurs złotego w stosunku do dolara amerykańskiego, w którym nabywany jest surowiec – ropa naftowa, oraz podatek VAT i kwotowy podatek akcyzowy, który nie jest zależny od ceny danego paliwa silnikowego. Stawki akcyzy wynoszą: dla benzyn silnikowych 1514 zł/1000 litrów a dla olejów napędowych 1145 zł/1000 litrów.

Ponadto należy podkreślić, iż kwotowe stawki akcyzy na olej napędowy i benzyny silnikowe nie były podwyższane od lat (odpowiednio: od 2012 r. i 2007 r.) w związku z czym, polityka podatkowa rządu w stosunku do przedmiotowych paliw na przestrzeni kilku lat nie uległa zmianie i w najmniejszym stopniu nie jest przyczyną wahań poziomu cen tych paliw.

Wysokości stawek akcyzy wraz z opłatą paliwową na benzynę silnikową i olej napędowy dla Polski należą do najniższych w Unii Europejskiej, kształtują się na poziomie zbliżonym do minimum unijnych, które dla Polski wynoszą obecnie w przypadku benzyny silnikowej 359 EUR/1000 l a dla oleju napędowego 330 EUR/1000 l.

Taki poziom opodatkowania oleju napędowego oznacza różnicę w wysokości 0,15 EUR/1000 l w stosunku do wspólnotowego minimum, o którym mowa w dyrektywie Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej. W przypadku benzyny silnikowej różnica ta wynosi 14,68 EUR/1000 l.

Dodatkowo biorąc pod uwagę obowiązujący na 2022 rok kurs euro do złotówki w wysokości 4,5826 PLN/EUR, w celu zachowania wymaganego poziomu minimum unijnego, stawka akcyzy na olej napędowy nie może zostać obniżona a w przypadku benzyny ewentualne obniżenie stawki akcyzy ze względu na minimum unijne mogłoby być nieodczuwalne dla konsumentów. Tego rodzaju sytuacja miała miejsce we wrześniu 2005 r., kiedy z to powodu gwałtownego wzrostu cen ropy naftowej, a zwłaszcza cen benzyny silnikowej na rynkach światowych, Minister Finansów obniżył akcyzę na benzynę silnikową z 1656 PLN/1000 L do poziomu 1315 PLN/1000 L, czyli o 25 gr/l. Obniżka ta nie miała większego wpływu na ceny detaliczne paliw, które spadły zaledwie o kilka groszy lub w ogóle.

Warto pamiętać, że w efekcie niskiego obciążenia akcyzą, Polska jest jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, które posiadają najniższe ceny paliw. Według danych na dzień 1 listopada br., publikowanych przez Komisję Europejską, niższe niż w Polsce ceny benzyn silnikowych obowiązywały jedynie w Bułgarii i Rumunii, w przypadku oleju napędowego – w Bułgarii, Malcie i Rumunii.

Zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów nie planuje się obniżenia stawek akcyzy na paliwa silnikowe.

Jak wyżej wskazano, rynek paliw ciekłych nie jest rynkiem regulowanym, co oznacza, że Rząd nie dysponuje narzędziami pozwalającymi na odgórne określenie ceny paliw. Niemniej jednak Rząd podejmuje działania na rzecz ograniczenia kosztów prowadzenia działalności przez sektor paliwowy. Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, przy współpracy m. in. z Ministerstwem Klimatu i Środowiska kontynuuje prace na rzecz uruchomienia Platformy Paliwowej – narzędzia służącego do sprawozdawczości on-line przedsiębiorców paliwowych oraz analizy możliwości ujednoczenia sprawozdawczości – na rzecz ograniczenia obciążeń administracyjnych. Celowym jest również wykorzystanie członkostwa Polski w organizacjach międzynarodowych celem wywarcia wspólnego nacisku na państwa-producentów ropy naftowej celem zwiększenia dostaw ropy naftowej na rynek, co zmniejszy presję na ceny paliw.

Ad. 2. W jakim procencie obecne ceny paliw wpływają na ceny wszystkich towarów i usług we wszystkich branżach, czyli w jakim stopniu potęgują obecną szalejącą inflację?

Według danych opublikowanych przez GUS, we wrześniu br. wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 5,9% w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku¹. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych oblicza się na podstawie cen ponad 230 tys. różnych dóbr i usług, które są zsumowane w tzw. koszyku inflacyjnym. Wyżej wskazane towary i usługi są w ramach koszyka inflacyjnego podporządkowane do dwunastu grup, a każda z grup ma przyporządkowaną swoją wagę, zgodnie z udziałem w wydatkach konsumpcyjnych przeciętnego gospodarstwa domowego. Największą wagę w koszyku inflacyjnym mają grupy żywność i napoje bezalkoholowe (27,8%), użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (19,1%) oraz transport (8,9%).

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez GUS, spośród dwunastu grup, to transport odnotował największy wzrost cen – 18,5% i to on w największym stopniu wpłynął na wzrost inflacji, podnosząc ją o 1,65 p.p. (dla porównania, dwie następne grupy – użytkowanie mieszkania oraz żywność, podniosły inflację kolejno o 1,60 p.p. oraz o 1,03 p. p.). Po części efekt ten jest wynikiem niskiej bazy odniesienia – w 2020 r. odnotowywano znacznie niższe ceny paliw, spowodowane niskimi cenami ropy naftowej na rynkach światowej oraz zmniejszoną konsumpcją paliw, wywołaną ograniczeniami epidemicznymi.

Przekazując powyższe wyjaśnienia uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi regularny monitoring rynku paliwowego, w tym zmian cen paliw. Obecna sytuacja jest bezprecedensowa i wynika przede wszystkim z szybkiej odbudowy popytu na nośniki energii po spadkach wywołanych działaniami na rzecz ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19 oraz ograniczonej reakcji producentów ropy naftowej i gazu ziemnego na te zmiany. Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest otwarte na dialog z branżą paliwową na powyższy temat.

Z poważaniem

Piotr Dziadzio
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

¹ *Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2021 r.*, Informacje Sygnalne, Główny Urząd Statystyczny.

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM